

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Camilla Läckberg & Henrik Fexeus
BOX

Copyright © Camilla Läckberg & Henrik Fexeus 2021
Published by agreement with Nordin Agency, Sweden
Originally published in 2021 by Bokförlaget Forum, Sweden
Translation Copyright © 2022 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04497-3

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

KAMILA LEKBERG
HENRIK FEKSEVS

MENTALISTA

Preveo Mirko Bižić

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2022.

FEBRUAR

Tuva je nervozno zadobovala prstima po šanku. Još je bila na poslu u kafeu u Hornstulu, uprkos činjenici da ne bi trebalo da bude. Gost koji je upravo seo u ugao pogledao ju je iznervirano, a ona ga je zauzvrat prostrelila ubilačkim zurenjem. Zapamtila mu je lice, napominjući sebi da mu sledeći put ne napravi srce u peni na kapučinu. Možda će se umesto toga odlučiti za ispružen srednji prst.

Oduvek se osećala istinski loše ako kasni. A trenutno je stvarno kasnila. Zadenula je svoju plavu kosu iza uha ne razmišljajući o tom pokretu. Trebalo je da ode po Linusa u vrtić još pre pola sata. Bila je imuna na prekorne izraze lica osoblja – videla ih je previše puta da bi i dalje imali uticaj na nju. Ali njen trogodišnji sin biće ljut. A Tuva nije od onih koji ljute decu. Pogotovo ne Linusa. Nije znala koliko je puta rekla da bi umrla za njega – ali u stvarnosti to nije tako jednostavno. Mada joj je bog svedok da se trudi. Tako prokleta mnogo. Skinula je kecelju, otvorila vrata ormara s opremom za čišćenje i spustila kecelju na nestabilnu hrpu stvari koje treba oprati. Nije mogla da ode dok joj ne dođe smena. Gde je, dođavola, on?

Martin, Linusov tata, bio je odsutan onog dana kada je njegov sin rođen. Tuva ga nije krivila zbog toga – ambulatna kola hitno su je odvezla u porodilište četrnaest dana pre termina za porođaj. S druge strane, mislila je da je čudno što Martin nije došao da je poseti u bolnici u kasnijim danima dok je bila tamo. Na porođaju je bilo komplikacija. Bila je previše omamljena da bi sve sačuvala u pamćenju – samo se nejasno prisećala doktora koji su dolazili da provere njene i bebine vitalne funkcije iznova i iznova pre nego što su zaključili da je sve u redu. Baš kao što je radio i Martin preko kratkih tekstualnih poruka koje joj je slao dok je bila u bolnici. Doći će, rekao je, ali prvo mora da sredi nekoliko stvari. Međutim, koliko god bili magloviti dani koje je provela u porodilištu, sa

kristalnom jasnoćom sećala se praznog stana koji je dočekaao nju i Linusa kada su izašli. Dok se ona porađala i borila se za njihovog sina, Martin je pokupio svoje stvari i otišao. Očigledno je to bilo ono što je morao da „sredi“. Od tada nije ni čula ni videla to kukavičko govno od čoveka. Što je bilo dobro – verovatno bi ga ubila ako bi se pojavio.

Od tada su ona i Linus bili sami protiv celog sveta. Mada je svet stalno pokušavao da stane između njih dvoje. Baš kao sada. Danijel, koji bi trebalo da radi popodnevnu smenu, trebalo je da bude ovde pre sat vremena. Ali se još nije pojavio. Moraće da ga pozove i probudi. U pola jedan po podne. Da li je ona ikada bila neodgovorna kada je imala dva-deset jednu godinu? Verovatno. Nije ni čudo što joj nije uspelo sa Martinom. Pogledala je na ručni sat.

Za ime sveta.

Obukla je postavljenu jaknu i stavila kapu, pa napravila dva dupla espresa. Jedan u porcelanskoj šolji. Drugi u kartonskoj.

Nema sumnje da će Mati ponovo morati da ostane u vrtiću duže i sačeka je. Mati, član osoblja o kome je njen sin počeo da govori kao o tati. Svaki put kada se to dešavalo, Mati bi joj uputio onaj pogled. Koji je govorio da bi trebalo da provodi više vremena sa svojim sinom umesto na poslu. Pa, baš ti hvala za izazivanje osećaja krivice. Kao da nije već dovoljno loše što će morati da se bavi Linusovim suzama zbog toga što nije znao kada mama dolazi.

Espresso je bio pripremljen kada je Danijel ušetao kroz vrata, nakostršene kose. Oštra februarska hladnoća ušla je za njim u kafe i neki od gostiju prenaglašeno su zadrhtali, ali Danijel to naizgled nije primećivao. Ili ga možda nije bilo briga. O bože, kako je ikada mogla da pomisli da je on imalo privlačan!

„Evo“, rekla je sa svom hladnoćom koja može da stane u ta tri slova, gurajući porcelansku šoljicu prema njemu. „Izgledaš kao da ti je potrebna. Otišla sam.“

Nije sačekala odgovor, dohvatila je kartonsku čašu i istrčala na sneg, koji nije pokazivao ni naznake topljenja. Ona nije bila dovoljno pažljiva i naletela je na stari par zapuštenog izgleda.

„Izvinite, kasnim – moram po dete u vrtić“, promrmljala je žurno, i ne gledajući u njih.

„Ah, dobro, deca umeju da budu iznenađujuće snalažljiva kada su puštena sama sebi.“

Glas je bio više ljubazan nego prekoran.

Tuva nije odgovorila, ali je osetila olakšanje što izgleda da neće doći do svađe zbog njene trapavosti. Ljudi umeju da budu veoma osetljivi. U nekoliko prilika gosti su tražili ne samo naplatu troškova čišćenja odeće nego i finansijsku nadoknadu kada bi prosula malo kafe na njih. Osmehnula se paru u znak izvinjenja. Tuva je čula kako se kafa bućka u čaši u njenoj ruci i shvatila da nema vremena za ovo. Uspela je da izgovori još jedno izvinjenje i potrčala prema stanici metroa, usput iskapivši espresso. Vruća kafa ju je pekla – prvo po jeziku, a zatim u stomaku. Imala je čudan ukus. Skoro kao neki lek. Moraće da opere aparat. U kontrastu sa hladnoćom napolju, kafa joj se činila još toplijom.

Kada preuzme Linusa, vratiće se sa njim u kafe. Danijel može da mu da peciva i kolača koliko god želi. To je potpuno u redu. Dođavola sa makaronama i čuftama koje su u planu obroka za danas. Sutra odlazi, ali večeras su tu samo ona i Linus.

Kada je stigla do stepenica stanice metroa, noge su je iznenada izdale. Vriscnula je i u poslednjem trenutku uspela da se uhvati za ogradu kako ne bi pala. Mora da se soplela. Nije baš u tolikoj žurbi. Nema potrebe da dođe u vrtić izubijana i puna modrica.

Pokušala je da se uspravi, ali osećala se kao da nema kostiju u nogama. Noge su joj zaklecale. Osetila je vrtoglavicu. Mučninu. Skoro kao da će se onesvestiti. Bio je to isti osećaj kao kada su joj dali sve one lekove u bolnici. Pred porođaj.

Linuse.

Dolazim.

Pokušala je da se uspravi držeći se za ogradu, ali kao da su joj ruke sada bile nekoliko kilometara dugačke. Gelender je lebdeo visoko iznad njene glave i više nije imala pojma kako to funkcioniše. Na uglu vidnog polja poigravale su joj tamne mrlje. Svet se okretao oko nje izazivajući joj vrtoglavicu, a neki tihi glas iznutra govorio joj je da pada niz stepenice. Uopšte to nije osetila.

Prvo što je Tuva primetila kada je došla sebi bilo je da je bole zglobovi. Ležala je u neudobnom položaju. Oblizala je usne i pročistila grlo. Usta su joj bila potpuno suva. U njima se zadržao neki nepoznat ukus. Trebalo

joj je nekoliko sekundi da joj se potpuno vrati svest i onda je shvatila da ne leži na zemlji, da je na kolenima, malo nagnuta napred. Zidovi su je okruživali sa svih strana kao da je pritiskaju. Čak i odozgo – osećala je pritisak na vratu.

Kao da je u kutiji i nema prostora da se pomeri.

Previše ju je bolelo da bi ovo bio san. Ali nije moglo da bude ni stvarnost, nije moglo. A ipak... Miris drveta bio je i previše stvaran. Svetlost se probijala kroz kratke uske pukotine, stvarajući sjajne pravougaonike na njenim golim rukama i nogama. Njenim golim... Gde joj je odeća? Ne samo da joj je nestao kaput nego i dukserica s kapuljačom. I farmerke. Neko ju je svukao. Sedela je u potkošulji i gaćicama, i ovo nije moglo stvarno da se dešava.

Ponovo je oblizala usne. Još je osećala onaj čudan ukus. Mora da je bilo nečega u kafi. Neko je nešto sipao, a ona to nije primetila. Bila je pod prevelikom pritiskom da bi obraćala pažnju. Sve je popila.

Koža je počela da je pecka dok joj je adrenalin kružio kroz telo. Mora da izađe odavde. Vrissnula je i gurnula stranice kutije što je jače mogla. Drvo je bilo savitljivo, ali nije dovoljno popuštalo da bi napuklo ili da bi se kutija otvorila. Nije mogla da udara nogama jer je bila u klečećem položaju – morala je da se zadovolji udaranjem dlanovima po drvenim zidovima, ali oni su ipak bili preblizu da bi mogla da postigne bilo kakvu značajnu snagu u svojim udarcima. Svetlost sa jedne strane odjednom je bila zaklonjena. Neko je stajao pored kutije.

„Pusti me napolje!“, povikala je. „Kakvu igru igraš?“

Niko joj nije odgovorio. Ali mogla je da oseti prisustvo. Da čuje disanje. Ponovo je kriknula, ali tišina je ostala podjednako gusta, preteća. Osetila je peckanje svuda po koži. Udarila je o drvene zidove sa obnovljenom snagom, ali tesan prostor nije joj omogućavao da u udarce unese potrebnu snagu.

„Šta hoćeš?“, vrissnula je, trepćući dok su joj suze punile oči. „Pusti me napolje! Molim te! Onda možemo da razgovaramo. Moram da odem po Linusa!“

Pogledala je u svoju ruku. Staklo na časovniku bilo je slomljeno i kazaljke su se zaustavile tačno na tri sata. Mora da je Mati do sada zvao i pokušao da stupi u kontakt sa njom. Možda je počeo da se pita gde je

ona, možda će svakog časa doći da je traži i naći je u kutiji... Ipak, možda ona često kasni i više od ovoga sa dolaskom u vrtić po dete.

Niko je ne traži.

Zato što nikome još ne nedostaje.

Niko ne zna da je kidnapovana.

Kidnapovana. Postala je svesna značenja reči i bilo joj je teško da diše.

Pored kutije se čuo neki metalni zvuk – od toga je zadrhtala.

„Hej?“, pozvala je.

Kroz jednu od nižih pukotina sa leve strane ugurano je nešto oštro i srebrnasto. Ličilo je na vrh mača. Metalno sečivo nastavilo je da sporo prodire u kutiju. Pokušala je da skloni butinu sa njegove putanje ali prostor je bio pretesan. Nije imala gde da se pomeri. Vrh mača stigao je do njene butine i jako joj pritisnuo kožu. Bolelo je, iako nije bio baš toliko oštar kao što je izgledao.

„Joj! Šta to radiš?“, povikala je. „Prestani!“

Sečivo mača nastavilo je da joj pritiska butinu dok joj nije probilo kožu i pojavila se kap krvi. Pokret je bio spor i oprezan. Kao da osoba napolju vrši probu i proverava greške. Tuva je ponovo vrisnula, ali je jedva mogla da čuje sopstvene reči. Zatim je, bez ikakvog upozorenja, pritisak prestao i sečivo je povučeno nazad za centimetar-dva.

Čuo se zvuk pokretanja motora. Sečivo je počelo da vibrira i ponovo se pokrenulo napred, i ovog puta nije se zaustavilo kada je stiglo do njene noge. Tuva je vrisnula kada joj je zaseklo mišić. Mač je nastavio da prodire u tkivo dok je njene vriske prigušivala buka motora. Bol je bio neverovatan. Eksplozija boja preplavila joj je vidno polje dok su joj nervni završeci plamteli. Svet je nestajao – postojao je samo bol. Mač je stigao do butne kosti i vibracije sečiva proširile su se kroz njen kostur, od čega joj je čitavo telo podrhtavalo. Tuva je spontano povratila, prekrivši sebe i okrvavljeni mač bljuvotinom. Mač je na kraju kliznuo niz kost unutar njene butine i prošao kroz mišić na drugu stranu. Vrh mača izgledao je skoro opsceno dok je izbijao kroz kožu. Krv je odmah počela da izbija iz nove rupe, oslikavajući zaobljeni obris noge i nakupljajući se ispod nje u baricu. A mač se nije zaustavio. Nastavio je da prolazi kroz njenu butinu na putu prema drugoj nozi. I dalje nije mogla da se pomeri.

„Molim te, prestani. Molim te“, preklinjala je kroz suze. „Moram da odem po Linusa. Kasnim. On je sâm.“

Kada je mač prodro u njenu drugu nogu, Tuva je bila spremna za bol. Ispustila je glasan vrisak i poželela da izgubi svest, da poludi, bilo šta, samo da više ne oseća ovo. Bilo je potrebno nekoliko sekundi. Čitava večnost. Sečivo je na kraju prošlo kroz obe njene noge i pukotinu sa druge strane kutije. Mač je najzad prestao da vibrira.

Ali zvuk motora čuo se i dalje.

Nešto ju je ubolo otpozadi u rame i razumni deo Tuvinog bića je umro. Mogla je to da oseti na čisto fizički način – kako se deo njenog uma urušava. Jer postojale su pukotine i iza nje. Naravno. Pokušala je da se nagne napred kako bi izbegla mač na ramenu, ali pokret je učinio da je butine zaboje još više. A Tuva više nije bila tu. Bila je u porodilištu i borila se za svog sina. Bila je u kafeu gde je uspela da dobije posao čistom srećom, ljubila je Danijela, bila je s Martinom i on joj je govorio da je voli. Čula je zvuk cepanja tkiva i krvnih sudova u svojim leđima i pomislila na to kako Linus uvek Matija zove tata.

Onda je spustila pogled i videla kako se koža ispod njene ključne kosti nadima prema spolja pre nego što je pukla a mač izbio sa njene prednje strane. Kao u mađioničarskom triku. Ona je pomoćnica mađioničara i uskoro će dobiti aplauz. Videla je to na televiziji. Krv iz grudi obojila joj potkošulju crvenom bojom dok je mač nastavio da prodiru kroz jednu od pukotina u drvenom zidu. Vonj gvožđa prožimao je sve.

Ispred nje su bile Linusove plave oči.

Hoćeš li me i ti ostaviti, mama?

Iz grla joj se začulo pištanje kada je pokušala da progovori.

„Molim te, prestani. Kasnim.“

Izvan kutije, neko je nešto pomerio. Jedna od pukotina ispred njenog lica se zamračila. Treći mač. Bio je udaljen od Tuvine glave samo nekoliko centimetara. Dva mača koja su već prodrli u nju držala su je nepomično u mestu.

„Nemoj više“, prošaptala je.

Mač se pomerao polako, ali razdaljina je bila premala. Mogla je da vidi kako vrh svetluca, sve dok nije prišao previše blizu njenih očiju da bi mogla da se fokusira na njega kako treba.

Linuse. Izvini. Mama te voli.

Zadrhtala je kada joj je vrh zagrebao tačku između desnog oka i korena nosa i zatim produžio dalje, prodirući u oko. Nešto vlažno poteklo

joj je niz obraz i Tuva je oslepela sa desne strane. Ali nije je bolelo. Bar je više nije bolelo.

Tuvina poslednja misao bila je zašto se oseća vonj paljevine. Onda joj se mač zabio u mozak.

MART

Vinsent je svom snagom tresnuo dlanom po stolu ispred sebe. Ljudi u pozorištu su glasno udahnuli. On se namrštio, zastao zbog dramskog efekta i zatim se zagledao u publiku podižući ruku. Ispod nje se videla iscepana bela papirna kesa. Provale nervoznog smeha počele su da se šire kroz salu dok je bacao ostatke kese na pod.

„Nije ispod kese broj pet“, rekao je.

Pozornica je bila u mraku, izuzev jednog jedinog reflektora. Bio je usmeren na njega, sto i ženu koja je stajala iza stola. Oštra svetlost naglašavala je ozbiljnost poslednje tačke u njegovom nastupu. Vladala je apsolutna tišina. Poslednja tačka nije uključivala muziku. To je situaciju činilo još nelagodnijom. Počelo je sa pet prevrnutih, numerisanih papirnih kesa. On je već zgnječio dve dlanom.

„Ostale su tri“, rekao je gledajući u ženu. „Magdalena, nemoj da gledaš u tri kесе – to bi značilo da ne mogu da pratim kretanje tvojih očiju. Ali zapamti ispod koje kесе je veliki ekser. Samo ti to znaš. Publika ne vidi gde si ga sakrila, a ne vidim ni ja. Tri. Seti se koliko je ekser bio oštar kada si ga dodirnula. Samo to imam na umu.“

Žena se jako znojila. Reflektor je stvarao toplotu, ali je takođe bila i nervozna. Još nervoznija od publike. Vinsent ju je pažljivo posmatrao.

„Nisi reagovala na broj tri, iako sam ga izgovorio tri puta“, rekao je. „Znači da ekser verovatno nije tu.“

Snažno je tresnuo rukom po kesi broj tri pre nego što je publika imala vremena da reaguje. Zvuk je naterao nekoga u publici da krikne.

Ostale su dve kесе. Pedeset posto šanse da se ozbiljno povredi. Stvarno nije razumeo zašto i dalje izvodi ovu tačku. Svi koji su je izvodili povredili su se pre ili kasnije. To je bilo neizbežno ako je izvedeš dovoljno puta. Ali nije smeo dopustiti da publika vidi kako je istinski zabrinut. Veliki deo trika bio je u tome da izgleda kao da ima veću kontrolu nego što je zaista imao.

„Ostali su broj dva i broj četiri“, rekao je ženi. „Zamisli ekser ispred sebe – svih dvadeset centimetara gvožđa.“

Ona je sklopila oči i klimnula glavom, nesrećna.

„Sećaš li se kako se sijao uspravljen na jedan kraj? Ispod jedne od ove dve kese. One za koju ne želimo da udarim po njoj.“

„Ali ne znam da li se tačno sećam“, prošaptala je ona.

On je podigao obrvu. Atmosfera u sali bila je tako zgusnuta da se mogla seći nožem. Dve kese. Podigao je ruku iznad jedne od njih. Jedna od kesa dovešće do završetka predstave uz aplauz i klicanje. Druga će dovesti do probojne rane i odlaska u hitnu pomoć.

„Otvori oči“, rekao je.

Žena ih je nevoljno otvorila i zaškiljila prema kesama. On ju je pogledao. Zatim je podigao ruku da udari po jednoj od kesa, pre nego što je primetio da su se njene oči raširile u panici dok je spuštao dlan. Promenio je pravac kretanja ruke na pola puta i udario po drugoj kesi. Žena je kriknula kada je njegova šaka udarila po stolu. On je nekoliko sekundi čekao, pognute glave. Zatim je trijumfalno zbrisao zgužvanu kesu sa stola na pod pre nego što je podigao poslednju. Ekser ispod nje bio je uperen uvis kao raketa, smrtonosno sijajući na hladnoj svetlosti. Publika je zaurkala i skočila na noge kada je počela muzika. On je uzeo ekser za oštri kraj, stavio ga u kesu i dao je ženi, kojoj su pomogli da siđe sa pozornice. Videlo se da oseća veliko olakšanje.

Vinsent je prišao do same ivice pozornice i podigao ruke. Nije bilo potrebe da glumi da se sada oseća rasterećeno.

Aplauz je bio zaglušujući. Nastup u pozorištu u Jevleu bio je završen. On se teatralno naklonio i zatim usmerio pogled u udaljenu tačku u sali. Lutajući zrak svetlosti zaslepio ga je dok je aplauz trajao tako da nije mogao da vidi publiku, ali se ponašao kao da je vidi. Čaka je bila u tome da gleda pravo ispred sebe i pravi se da nekoga gleda u oči. Nasmejao se prema mraku u kome je znao da četrismo petnaest ljudi stoji odajući priznanje Vinsentu Valderu, majstoru mentalisti.

„Hvala što ste došli“, povikao je kroz gromoglasni aplauz.

Jačina pljeskanja dlanova i zvižduka se povećala. Sva mesta u pozorištu bila su rasprodata. Bila je to dobra noć. Vrlo dobra, u stvari. Ona nije bila ovde. Ona koja je bila zabrinjavajući faktor. Noći u kojima ne bi došla bile su veće olakšanje za njega nego što je bio voljan da prizna, čak i samom sebi.

Odupro se iskušenju da zakloni oči kako bi gledao ovacije. Vredno je radio za ovo – ovo je bio trenutak za uživanje. U isto vreme, jedino što ga je držalo na nogama bio je čisti adrenalin.

Ovo sa prokletim ekserom danas je bilo tesno. A bila je to poslednja tačka u dvočasovnom nastupu. Znoj mu je tekao niz leđa i osećao se kao da mu mozak ključa.

... Četiristo petnaest sedišta. Četrdeset jedan plus pet je četrdeset šest. Koliko on ima godina. Bar još nekoliko nedelja.

Prestani.

Naravno, velika tajna nije u tome da budeš u stanju da predviđiš ponašanje ljudi iz publike ili učiniš da deluje kao da im čitaš misli. Iluzija je u tome da učiniš da sve izgleda lako, iako mu je mozak radio maksimalnom brzinom. Plakat u foajeu hvalio ga je kao „majstora mentalistu“, ali želeo je da nije pristao na to kada su mu predložili. Bilo je previše... nesofisticirano. Vulgarno. Iako je bilo korisno kao paravan iza koga je mogao da se sakrije. Zvučalo je kao da je on neka izmišljena ličnost. Ali je bilo bolje nego da izgleda kao neko ko više od bilo čega drugog želi da legne u svoju svlačionicu i provede deset minuta pokušavajući da povrati dah. A sad, pošto je nastup završen, bilo je važno da povrati kontrolu nad svojim mislima pre nego što one odlutaju u sopstvenom pravcu. Noćas mu je za to trebalo više vremena nego inače.

Pribrano. Reč od osam slova. Isti broj kao broj redova sedišta na balkonima, znao je to.

Prestani.

Vinsent je podigao pogled prema prvom balkonu, gde je u prvoj tački ubedio četvoro ljudi da zaborave sopstveno ime; dvadeset tri sedišta u svakom redu na balkonima, ukupno sto osamdeset četiri...

Neko je silovito zviznuo sa balkona.

Duboko udahni. Nemoj da pratiš tu misao.

... Sto osamdeset četiri sedišta. Osamnaesti četvrti je takođe bio datum poslednjeg nastupa na turneji.

I 23 sedišta u svakom redu, 8 redova, 2 plus 3 plus 3 je 8, što je broj predstava koje su preostale do tada.

Prestaniprestaniprestani.

Jako se ugrizao za jezik. Zatim je sišao sa pozornice. Stao je iza baršunaste zavese okrenute prema jednom krilu dvorane i počeo da broji u

sebi. Jedan. Ako se aplauz nastavi dok ne izbroji do deset, istrčaće nazad na pozornicu radi završnog naklona publici. Dva. Iz mraka u krilima dvorane pojavila se senka. Bila je to žena tridesetih godina. Tri. Potpuno se zaledio. Ipak je došla. Četiri. Ali ovog puta čak nije ni sačekala da se nastup završi pre nego što je potrčala do pozornice. Pet? Kako je uspela da stigne iza pozornice? Nikome nije bilo dopušteno da bude tu dok on nastupa. Osoba koja ju je pustila tamo imaće posla s njim. Tražio je od njih da motre na nju. Ali da je spreče da se približi, a ne da joj pomognu u tome. Šest. Sada će bar videti kako ona izgleda. Tamna kosa vezana u rep. Rolka. Crna jakna. Sedam. Oči koje su se blago proširile dok se spremala da progovori. Nije imao pojma koliko je ona opasna. Osam. Dao joj je znak da čuti i palcem pokazao na binu da joj pokaže da još nije završio. Možda postoji drugi put sa pozornice nakon što obavi svoje pojavljivanje na bis. Devet. Pokušaj da ne misliš na nju. Duboko udahni i namesti osmeh na lice. Deset. Ponovo je istrčao pod svetlost reflektora.

„Hvala vam, hvala vam! Previše ste ljubazni!“, povikao je. „Sasvim lako mogu da razumem da biste radije ostali ovde, ali bojim se da vas čeka stvarnost. Vreme je da se vratite u nju. A ako se budete prevrtali i bacakali po krevetu zbog nečega što ste večeras ovde videli, setite se da je ovo bila samo zabava.“

Zastao je.

„Možda.“

Publika se glasno nasmejala. I pomalo nervozno. Nije mogao da se ne osmehne. Vinsent je požurio sa pozornice pre nego što je publika uopšte počela da ustaje, iako je to bilo poslednje što je želeo da uradi. Nikada ne izgleda dobro ako je izvođač i dalje tu kada publika počne da izlazi. A ako ljudi treba da uzmu svoje zimske kapute iz garderobe – kao što je danas slučaj – onda uvek počnu da ustaju ranije u naivnom pokušaju da izbegnu neizostavni red. Žena je i dalje stajala u prostoru iza pozornice kada se vratio.

„Ona je ovde“, tiho je rekao u mikrofonski. „Dovedite izbacivača ovamo. Odmah.“

Išao je naslepo, ali, uz malo sreće, ljudi zaduženi za ozvučenje slušaće ga i dalje, iako je isključio zvuk na pozornici. Većina obožavalaca koji su ga tražili posle nastupa bili su fini, ali nije želeo nikakva iznenađenja u toku nastupa. Naročito ne ženu koja je postala poznata po istrčavanju

na pozornicu kada se njegov nastup završi. Takvo ponašanje nije bilo prihvatljivo. Ipak, uspeo je da izbegne susret sa njom. Do sada.

Bilo mu je teško da jasno razmišlja. Posle nastupa mu je trebalo vremena da se oslobodi napetosti i vrati mozak u normalno stanje. Nije mogao da analizira situaciju onoliko dobro koliko je bilo potrebno. Ali nije imao izbora, osim da bude prijatan dok čeka da se izbacivač pojavi. I da se drži na distanci.

Pokazao je na kratko stepenište koje je vodilo u sobu za odmor, da dobije na vremenu. Ona je prošla ispred njega. Ispostavilo se da ima sedam stepenika. *Aaaah!* Vinsent je dvaput nagazio na poslednji stepenik da bi broj bio paran. Žena ispred njega to naizgled nije primetila.

Vinsent i žena ušli su u prostoriju nameštenu kao dnevni boravak. Gde je, dođavola, taj izbacivač? Na stolu za kafu bile su četiri neotvorene flaše mineralne vode. Vinsent je skinuo sako i bacio ga na sofu. Namestio je jednu flašu tako da na svim etikete budu okrenute na istu stranu. Žena nije skinula svoju jaknu. On je obrisao lice vlažnom maramicom da ukloni šminku. Žena je skoro neprimetno nabrala nos. Dobro. Sve što nju nervira ide njemu u prilog. Nadao se i da zaudara na znoj.

„Slušajte, ne želim da budem nepristojan“, rekao je. „Pristup na pozornicu i u prostorije iza nje zabranjen je svima osim ljudima iz produkcije i...“

Žena ga je prekinula da bi se predstavila.

„Mina“, rekla je. „Mina Dabiri. Ja sam iz policije.“

Zatim je brzo namestila flašu koja je bila malo pomerena u stranu dok je on uzimao svoju, tako da su sve etikete ponovo bile okrenute na istu stranu pre nego što mu je pružila ruku. Vinsent je začutao i rukovao se sa njom. Majstor mentalista odjednom nije imao pojma šta sledeće da kaže.

Mina je pogledala čoveka koji je sedeo nasuprot nje iza malog tamnobraon stola. Vinsent Valder. Morala je sačekati da skine odeću za nastup, elegantno ali odmereno izabrano plavo odelo i crnu košulju. Sada je svakako bio ležernije obučen, u belo majci kratkih rukava i crnim farmerkama. Uprkos činjenici da je još bio mart i zima je čvrsto držala Jevle u svom stisku, Vinsent nije obukao sako.

Na sopstveno iznenađenje, izgledao joj je privlačno. Bila je retkost da se tako nešto desi. A reč koja joj je zapravo pala na pamet bila je „zgodan“. Bilo je nečega uzdržanog u vezi sa njim, neke pomalo starinske elegancije, čak i kada je nosio farmerke i majicu kratkih rukava. Kada ga je ranije videla u odelu, to je bilo čak još vidljivije.

Mina je želela da razgovara sa njim nasamo, ali Vinsent je tvrdio da mora da jede. Promena plana nikada nije bila najbolja moguća stvar, ali se pomirila sa tim da ga pusti da bude po njegovom. Uostalom, ona je došla kod njega. Zato se sada našla u situaciji da mora da priča o osetljivom policijskom poslu u ispostavi lanca *Harijevih pabova*, jednom od nekoliko mesta u Jevleu u kome je kuhinja i dalje bila otvorena posle deset sati.

Vinsent je izgledao umornije posle svoje predstave nego što se njoj dopadalo. Nadala se da će mu hrana pomoći da se povrati. Bilo joj je potrebno da bude bistar i pribran. Pažnju joj je već poremetila grupica gostiju koji su stajali za šankom. Govorili su otegnutim akcentom iz Sko-nea i nosili bele papirne pravougaonike okačene oko vrata. Verovatno su bili učesnici neke konferencije u jednom od okolnih hotela. Podsećali su je na prerasle školarce sa ključevima okačenim na grudi.

Miris piva i feromonima ispunjenih nadanja visio je u vazduhu zbog čega je više od bilo čega drugog želela da stavi masku, ali je potisnula taj osećaj i fokusirala se na Vinsenta. Nije bilo ničega o njemu u policijskim dosijeima, pa je morala da otkrije ono što može na drugi način. Uz *Vikipediju* i dosta pretraživanja na internetu saznala je da će napuniti četrdeset sedam godina sledećeg meseca, da mu je Valder umetničko ime, i da mu je profesija „mentalista“.

Na internet stranici pisalo je da je mentalista neko ko koristi psihologiju, lični uticaj i tajne trikove da stvori iluziju da poseduje psihičke sposobnosti ili kapacitet da čita misli drugih ljudi. Takođe je izgledalo da je dobro upućen u obične mađioničarske trikove, sudeći po intervjuima koje je pročitala. Iako je došla ovamo zbog njegovog znanja o načinu na koji ljudi funkcionišu, neki uvidi u magiju ne bi škodili, s obzirom na fotografije koje je imala u svojoj fascikli. Nije pronašla nikakve informacije čime se bavio ranije ni gde je rođen. Na *Vikipediji* je pisalo da se Vinsent ovim poslom profesionalno bavi već petnaest godina, ali tek u poslednje vreme privukao je pažnju javnosti, zahvaljujući programima na TV4 u udarnim terminima.

U jednom programu izveo je psihološki eksperiment koristeći skrivene kamere. Vinsent je nasumično izabrao čoveka čiji je svakodnevn život počeo da ispunjava neprimetnim sugestijama i hipnotičkim komandama a da jadni učesnik u eksperimentu nije ni shvatio da se išta dešava. Na kraju je čovek jedne večeri pošao u industrijski kompleks gde je sprejom pisao VINSENT VALDER po zidovima. Stotinu puta. Za to su mu trebali sati.

Pripadnici obezbeđenja u kompleksu bili su unapred upozoreni. Kada su prišli čoveku i pitali ga šta radi, odgovorio je da nema pojma o čemu pričaju. Nije imao predstavu šta je radio prethodnih nekoliko sati i bio je iskreno iznenađen kada je video mrlje od boje na svojim rukama i odeći.

Mina nije gledala emisiju, ali se sećala da su svi pričali o njoj. Podigla se velika galama. Mnogi komentatori dovodili su u pitanje etiku takvog postupka. Vinsent je objasnio da se radilo o fanatizmu i da je želeo da pokaže kako čak i najapsurdnije ideje mogu da obuzmu našu podsvest i upravljaju našim ponašanjem a da mi to i ne shvatimo. Čitava stvar sa švrljanjem po zidovima očigledno je bila priznanje filmu *Monti Pajton*, a kada su ga pitali za poruku ispisanu sprejom, rekao je da je to bilo nešto najmanje sporno što je mogao da smisli. Osim toga, dodao je, umetnik uvek potpisuje svoje radove. Taj citat se uskoro pretvorio u popularnu parolu na *Instagramu* pre nego što se sve stišalo nekoliko meseci kasnije.

Miris ulja za prženje i mesa sa roštilja dospelo je do Mininih nozdrva nekoliko sekundi pre nego što je konobar spustio hamburger ispred Vinsenta. Pored tanjira su bile otvorene zdelice sa majonezom i kečapom. Mina je bila zatečena. Po njima je mogao da čačka otprilike svako na putu od kuhinje ovamo. Ovo je bilo neverovatno nehygijenski. Izvadila je bočicu nedavno kupljenog sredstva za dezinfekciju ruku iz džepa i prsnula malo na dlan pa protrljala ruke.

„Posle nastupa su mi potrebni ugljeni hidrati“, rekao je mentalista kao da se izvinjava. „Inače ne mogu jasno da razmišljam.“

Uzeo je krompirić sa tanjira, umočio ga u majonez i ubacio u usta. Mina ga je pažljivo posmatrala. Ako umoči krompirić u zdelicu i drugi put, onda će morati da ga svrsta u deo čovečanstva sa kojim ne želi da ima nikakve veze. Na svu sreću, umočio je samo jednom. Bilo je nade za njega.

„I stvarno moram da se izvinim za svoje ponašanje odranije“, rekao je. „Mislio sam da ste neko drugi. Imamo problema sa pomalo... previše

entuzijastičnom... obožavateljkom. Mislio sam od vas da ste ona. Nisam nameravao da budem nepristojan.“

Ona je odmahнула rukom. Konobar je spustio pivo ispred Vinsenta, a *koka-kolu* bez šećera ispred nje. Izvadila je slamku za jednokratnu upotrebu iz džepa i ubacila je u čašu. Vinsent je pogledao u slamku, ali ništa nije rekao.

Sačekala je da se konobar izmakne izvan domašaja sluha pre nego što je počela da govori.

„Posavetovali su me da razgovaram sa vama“, tiho je rekla. „Koliko sam razumela, vi ste stručnjak za ljudsku psihu. Ali izgleda da znate mnogo i o uobičajenim mađioničarskim trikovima. A nama treba neko ko razume i jedno i drugo.“

On je klimnuo glavom i otpio gutljaj piva.

„Dosta sam se bavio mađioničarskim trikovima dok sam bio mlađi“, rekao je. „Ali, kada sam imao dvadeset godina, shvatio sam da trikovi s kartama verovatno nisu najbolji način da stupiš u razgovor sa ženama. Zato sam prestao.“

„Da li je to pomoglo?“, pitala je ona.

„Prepušću vama da procenite. Upoznao sam svoju prvu suprugu mesec dana kasnije. Od tada sam se time bavio samo kao hobijem. Ali zašto policija želi da zna za to?“

Pre nego što je stigla da odgovori, Vinsent je pogledao na sat.

„O bože, moram da se izvinim“, rekao je, „ali, kad smo kod supruga... sada je petnaest do jedanaest. Moram da pozovem kući. Potrajaće samo minut.“

Ona je postajala nestrpljiva i želela je da pređe na stvar. Već je morala da ga čeka. Njene kolege obično su govorile da je previše nasrtljiva, da mora raditi na svojim društvenim veštinama ako želi da drugi pozitivno reaguju na nju. Ona je bila skeptična. Za deset godina koliko je bila policajka, nije mogla da se seti nijedne istrage u kojoj je ishod zavisio od toga koliko je bila prijatna. Ali nije važno.

„Nema problema“, rekla je, diskretno menjajući položaj na tvrdoj stolici.

Zurila je u svoju *koka-kolu* i isključila iz glave Vinsentov glas dok je razgovarao sa svojom ženom. Umesto da ga sluša, zamislila je sanduk koji su pronašli pre nedelju dana. Sanduk koji je izgledao kao da bi trebao da

bude prekriven svetlucavom tkaninom i prikazan na mađioničarskom nastupu u Las Vegasu. Zamislila je pomoćnicu u haljini sa šljokicama (naravno, ženu; uvek su žene bile te koje su degradirali u mađioničarskim trikovima) kako se uvlači u kutiju, a mađioničar (muškarac, razume se) gura dugačke mačeve kroz otvore dok publika zabrinuto uzdiše. Potražila je to na internetu. Taj prema ženama neprijateljski scenski trik bio je poznat kao iluzija sa kutijom s mačevima, ili ponekad kao sanduk s mačevima, ormar sa mačevima ili korpa s mačevima. Očigledno je ta predstava imala mnogo imena. U originalnoj verziji čak i nije bilo kutije – samo mala korpa. Sa detetom u njoj. Užasno. A ipak je ta iluzija smatrana klasikom. Žene i deca. Oni su uvek žrtve.

Ali ona nije sedela u *Harijevom baru* u Jevleu u ledenoj noći čekajući Vinsenta Valdera jer su njene kolege pronašle neku mađioničarsku opremu kućne izrade. Bila je tu zbog tela koje su pronašli unutar kutije. Tela koje još nisu uspjeli da identifikuju. I bila je tu jer su dospeli u ćorsokak. Držali su se standardne procedure prateći svaki trag i to ih nije odvelo nikuda. Na kraju su ona i njena šefica Julija zaključile da će, ako ne žele da izgube svaku nadu da će rešiti slučaj, morati da pribegnu manje konvencionalnim metodama.

Mina je srknula gazirano piće kroz slamčicu i usmerila pogled na učesnike konferencije okupljene za šankom – bilo šta samo da spreči grozne slike da joj proleću pred očima. Nije želela da ih se seća, ali bile su tu, žive kao i prvog puta. Bila je retkost da je slučaj ovako pogodi, ali opet, nikada se nije bavila ubistvom toliko sadističkim kao što je bilo ovo.

Kutija je pronađena sa drškama mačeva koje su virile sa gornje i leve strane, i vrhovima koji su virili iz dna i desne strane. U kutiji, zakačena na sečiva mačeva kao groteskna marioneta, bila je mlada žena. Mina je čvrsto zatvorila oči. Prekasno. Uvek je bilo prekasno.

Prošlo je nedelju dana, a oni još nisu ustanovili ko je bila ta žena. Nisu imali ni osumnjičenog. Milda Jort bila je temeljna kao i uvek, ali rezultati autopsije nisu doneli nikakva otkrića koja bi im pomogla da reše slučaj. Forenzičari su i dalje radili na kutiji, ali Mina se nije mnogo nadala da će pronaći neki suštinski važan trag koji bi razotkrio ubicu. Metod je bio ključ za rešavanje ovog zločina – bila je uverena u to.

Odjednom svesna da je Vinsent završio razgovor sa suprugom i sada gleda u nju, Mina je pročistila grlo i potisnula slike iz glave.

„Izvinite zbog ovoga“, rekao je on. „Ali sada sam u potpunosti vaš. Pretpostavljam da radite u Stokholmu? A ipak ste ovde u Jevleu. Kasno u četvrtak uveče. I želite da pričate o mađioničarskim trikovima i ljudskoj psihi sa mentalistom. Rekli ste da vas je neko posavetovao da razgovarate sa mnom? Veoma sam radoznao šta to znači.“

Vinsent se nagnuo napred, kao da želi da demonstrira svoje interesovanje. Ona je odlučila da ga pusti da čeka. Morala je da ga u potpunosti angažuje.

„Videla sam kako izvodite štos sa autogramom na kraju predstave“, rekla je, osmehujući se što je srdačnije mogla. „Očigledno, umetnik potpisuje sve svoje radove.“

On je izgledao zbunjeno, a onda se nasmejao.

„Mislite na ekser? Znam, to je tako šablonski. Ali šta da kažem! Publika očekuje od mene potpis – još od one televizijske emisije. A ja ne želim da ih razočaram. Uostalom, oni su uložili i vreme i novac u ovo veče.“

Vinsentova ramena klonula su kada se opustio. Ako je do sada držao gard, sada ga je spustio. Trenutno.

„Uzgred, u pravu ste“, rekla je ona. „Ne bih bila ovde da nije važno. Znaite, imamo slučaj koji ne shvatam. Do sada smo uspeli da ga zadržimo dalje od štampe, ali neće proći mnogo vremena pre nego što budete čitali o njemu u novinama.“

On je odsekao parče hamburgera. Osetila je veliko olakšanje videvši da ga jede nožem i viljuškom. Da je uzeo masni hamburger rukom, ustala bi i otišla.

„Izvinjavam se“, rekao je Vinsent mahnuvši parčetom hamburgera na viljušci, „ali kakve to veze ima sa mnom?“

Umesto odgovora, Mina je izvukla plastificiranu kovertu iz fascikle pa iz nje izvadila fotografije. Listala ih je dok nije stigla do one na kojoj se nije videlo isečeno telo nego samo kutija u kojoj je pronađeno, zajedno sa mačevima. Stavila je tu fotografiju na vrh pa uvezala fotografije gunicom u svežanj. Vinsent zaista nije morao da vidi ostale slike.

„Znaite li šta je ovo?“, upitala je pokazujući na sliku.

Vinsentova viljuška zaustavila se na centimetar od njegovih otvorenih usta.

„Sanduk s mačevima“, rekao je. „Ponekad se naziva i kutija s mačevima. Ali šta... kako... Ne razumem.“